

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

КЪМ НАСЕЛЕНИЕТО, СВЪРЗАНИ С РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА В СЛУЧАЙ НА АВАРИЯ С ВЪЗМОЖНИ РАДИАЦИОННИ ПОСЛЕДСТВИЯ

1. Предайте получената информация за аварията на ваши близки и познати, ако смятате, че те не знаят за събитието. Обяснете на вашите деца какво се е случило и какво да правят при възникналата ситуация, като се съобразявате с тяхната възраст. Изпълнете получените първоначални указания.

Включете вашите телевизионни приемници и/или радиоприемници за получаване на последваща информация по Българската национална телевизия и Българското национално радио.

2. Изпълнявайте стриктно дадените указания относно мерките за радиационна защита, които трябва да се прилагат незабавно или на по-късен етап след аварията.

Запазете спокойствие и не предприемайте панически действия, защото компетентните органи са в състояние и ще направят всичко необходимо да осигурят вашата защита.

3. Не предприемайте йодна профилактика (поглъщане на таблетки калиев йодид) без указание от компетентните органи. Самоволното поглъщане на йод под каквато и да е форма може да навреди на здравето, вместо да помогне.

4. Херметизирайте според възможностите и наличните средства помещенията, където се укривате при възникналата аварийна обстановка. Така се ограничава постъпването на радиоактивни вещества в помещенията по въздушен път, което се постига чрез затваряне и уплътняване на врати и прозорци в жилища и обществени сгради, спиране на приточната вентилация в тях, поставяне на филтриращи тъкани на прозорците при проветряване, почистване на помещенията само с овлажнени тъкани (метене и тупане да се избягва).

За защита на дихателните пътища от попадане на радиоактивни вещества в човешкия организъм могат да се използват стандартни защитни средства (респиратори, противопрахови лицеви маски, противогази) и подръчни материали (марлени превръзки, тензук, носни кърпички и други филтриращи материали, които се навлажняват за по-добро улавяне на прахообразните частици, съдържащи се във въздуха).

Временното укриване като защитна мярка може да продължи няколко дни в зависимост от развитието на аварията и последствията от нея.

5. При обявяване на авария с възможни радиационни последствия спазвайте стриктно **лична радиационна хигиена**, за да ограничите до минимум възможността за поглъщане на радиоактивни вещества и замърсяване на вашето тяло и облекло с радиоактивни вещества. За целта:

- Ограничете до минимум престоя на открито, не предприемайте екскурзии, излети, разходки и пътувания, в места, за които е установено или се предполага, че са замърсени с радиоактивни вещества в резултат на аварията.
- Преустановете къпане във водоеми и ползване на водоизточници, за които е установено или се предполага, че са замърсени с радиоактивни вещества в резултат на аварията,
- Избягвайте дейности, свързани с вдигане на прах в места, замърсени с радиоактивни вещества в резултат на аварията.
- Поддържайте чистота в домовете, мийте старателно ръцете, особено преди хранене. Къпете се всекидневно, почиствайте обувките при влизане в дома ви, перете често облеклото, което носите навън.
- Не консумирайте хранителни продукти, включително вода и мляко, за които е обявена временна забрана. Измивайте старателно продуктите преди консумация и преди кулинарна обработка, особено листниковите зеленчуци и плодовете. Съхранявайте хранителните продукти в подходящи опаковки, затворени съдове и помещения, хладилни шкафове.
- Изпраните дрехи да се сушат в закрити помещения или нощно време, когато няма вятър и прах
- Животните да преминават на оборно хранене в херметизирани обори.
- Храненето на животните да се извършва с концентриран и листников фураж, получени преди аварията. През средната и късната фаза на аварията животните се изхранват с фураж, който предварително е подложен на лабораторен контрол или се разрежда до допустимите норми с незамърсен и незаразен такъв. Поенето на животните се извършва с вода от закрити водоизточници.

- Сеното и фуражите да се съхраняват в херметизирани помещения или да се херметизират с полиетилен, за да се избегне повърхностното им замърсяване.
- Да се избягва движението на личните автомобили по черни и прашни пътища. При пътуване с автомобил да се затварят плътно прозорците. След приключване на ранната фаза на аварията да се смени въздушния филтър на автомобила и да се предаде на бензиностанцията или в автосервиза.
- Не предприемайте самоволно и неорганизирано евакуация без изрични указания от компетентните органи. Самоволното и неорганизирано напускане на засегнато от аварията населено място е рисково действие, ако не се придвижвате по подходящ маршрут и към безопасно място от гледна точка на радиационната защита.

След обявяване на решението на компетентните органи за провеждане на евакуация трябва да направите следното:

- Вземете със себе си документи за самоличност и други важни документи по ваша преценка, налични пари, материални ценности, вещи и дрехи от първа необходимост, налични лекарства, храна за един-два дни, питейна вода, мобилен телефон (ако имате такъв). Опаковайте ги в полиетиленови пликосе, раници, чанти или куфари.
- Изключете всички битови електрически уреди (печки, фурни, бойлери, климатици, лампи и др.), изключете ел.-захранването от бушоните, затворете всички кранове за вода, изключете газовите уреди и инсталации, изгасете печки и камини, затворете вратите и прозорците, вземете ръчния багаж и заключете вратите на вашия дом.
- Не вземайте със себе си домашни животни, обемисти и тежки предмети;
- Придвижете се своевременно до обявения сборен пункт за евакуация (с личен транспорт или пеша), от където ще бъдете превозени по местоназначение съгласно указанията на компетентните органи.
- За евакуация на болни, инвалиди, деца и възрастни, за които ви е нужна помощ, поискайте съдействие от компетентните органи на местно ниво (териториални дирекции за гражданска защита, дежурни служители в кметства и медицински заведения в съответните населени места).